Ard-Mhúsaem na hÉireann
Ráitis Airgeadais
don Bhliain dar chríoch
31 Nollaig 2019

ARD-MHÚSAEM NA hÉIREANN

CLÁR

CLÁR	Leathanach
Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird	3 - 7
Ráiteas ar an Rialú Inmheánach	8 - 9
Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste	10-11
Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais & Cúlchistí Ioncaim Coimeádta	12
Ráiteas ar ioncam Cuimsitheach	13
Ráiteas ar an Staid Airgeadais	14
Ráiteas i dtaobh Sreabhadh Airgid	15
Nótaí ar na Ráitis Airgeadais	16 - 31

ARD-MHÚSAEM NA hÉIREANN
Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird

Rialachas

Bunaíodh Bord Ard-Mhúsaem na hÉireann faoin Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997, agus cuireadh tús leis mar chomhlacht neamhspleách i mí na Bealtaine 2005. Tá feidhmeanna an Bhoird leagtha amach in alt 11 den Acht sin. Tá an Bord freagrach don Aire Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta agus tá sé freagrach as rialachas maith a chinntiú agus déanann sé é sin, trí aidhmeanna agus spriocanna straitéiseacha a leagan amach agus cinntí straitéiseacha a dhéanamh faoi na príomhábhair ar fad a bhaineann le gnó. Is iad an Stiúrthóir agus an Fhoireann Ardbhainistíochta atá freagrach as an Músaem a bhainistiú, a rialú agus a stiúradh ó lá go lá. Ní mór don Stiúrthóir agus don fhoireann ardbhainistíochta an treo straitéiseach atá leagtha amach ag an Bord a leanúint. Caithfidh siad a chinntiú go bhfuil tuiscint shoiléir ag comhaltaí uile an Bhoird ar na príomhghníomhaíochtaí agus cinntí a bhaineann leis an eagraíocht, agus ar aon fhadhbanna a d'fhéadfadh tarlú. Feidhmíonn an Stiúrthóir mar theagmhálaí díreach idir an Bord agus Foireann Ardbhainistíochta Ard-Mhúsaem na hÉireann.

Freagrachtaí an Bhoird

Tá obair agus freagrachtaí an Bhoird leagtha amach sa Chód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016), agus ina leagtar síos na gnóthaí a fhorchoimeádtar go sonrach i gcomhair cinneadh an Bhoird.

Is iad seo a leanas cuid de na nithe buana a bhíonn faoi shainchúram an Bhord:

- ráitis spéise,
- tuarascálacha ó choistí,
- tuarascálacha airgeadais/cuntais bhainistíochta
- tuarascálacha feidhmíochta, agus
- ábhair fhorchoimeádta

Tá sé de dhualgas ar an mBord, faoi Alt 35 den Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997, na cuntais go léir is cuí agus is gnách ar airgead a gheobhaidh sé agus a chaithfidh sé a choimeád i cibé foirm a cheadóidh an tAire Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Le linn don Bhord na ráitis airgeadais sin a ullmhú, tá sé de dhualgas ar Bhord Ard-Mhúsaem na hÉireann:

- beartais chuntasaíochta oiriúnacha a roghnú agus a chur chun feidhme ansin go comhréireach,
- breithiúnais agus meastacháin atá réasúnach agus stuama a dhéanamh,
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn gnóthais leantaigh, mura dócha go bhfuil sé mí- chuí go leanfaidh sé ag feidhmiú, agus
- a rá gur leanadh na caighdeáin chuntasaíochta chuí, faoi réir aon athrú suntasach a nochtadh agus a míníodh sna ráitis airgeadais.

Tá an Bord freagrach as taifid dhóthanacha chuntasaíochta a choimeád, ina nochtar, go cruinn ag aon tráth áirithe, staid airgeadais an Mhúsaeim agus lena gcuirtear ar a chumas a chinntiú go gcomhlíonann na ráitis airgeadais Alt 35 den Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997. Tá an Bord freagrach as caomhnú agus sláine an eolais airgeadais agus chorparáidigh ar shuíomh idirlín Ard-Mhusaem na hÉireann.

Tá sé de fhreagracht ar an mBord an buiséad agus an plean bliantúil a cheadú agus cuireadh é seo i gcrích i mí an Mhárta 2019. Rinneadh measúnú ar fheidhmíocht Ard-Mhúsaem na hÉireann faoi threoir an bhuiséid agus an phlean bliantúil, i mí na Samhna 2019. Cuireadh Athbhreithniú Seachrtach um Éifeachtacht Boird i gcrích i mí Iúil 2019.

Tá an Bord freagrach as sócmhainní an Mhúsaeim a chosaint agus dá réir sin bearta réasúnacha a dhéanamh d'fhonn calaois agus neamhrialtachtaí eile a bhrath agus a chosc.

Is é tuairim an Bhoird go dtugtar i ráitis airgeadais Ard-Mhúsaem na hÉireann léargas fírinneach cothrom ar an bhfeidhmíocht airgeadais agus ar an staid airgeadais ar an 31 Nollaig 2019.

ARD-MHÚSAEM NA hÉIREANN
Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird

Struchtúr an Bhoird

Tá 15 gnáthchomhalta agus Cathaoirleach ar an mBord, ceaptha ag an Aire Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta. Thosaigh foireann reatha an Bhoird ar an **6 Iúil 2016** ar feadh tréimhse cúig bliana agus tagann siad le chéile ar a laghad sé huaire sa bhliain. Tháinig an Bord le chéile **sé huaire** in **2019 .**

Ar an 31 Nollaig 2019, ba iad seo comhaltaí an Bhoird:

Catherine Heaney (Cathaoirleach)	Denise Moroney
John Bowen	Declan Nelson
Mary Crotty	An tOllamh Mary O'Dowd
An tOllamh Ingrid Hook	Dr. Andrew Power
An tOllamh Kathleen James-Chakraborty	Helen Shenton
Dr. Linda King	Virginia Teehan
Ambrose Loughlin	Aidan Walsh
Judith McCarthy	Paolo Viscardi

D'éirigh Virginia Teehan (Feabhra 2019) agus Aidan Walsh (Márta 2019) as i rith na bliana.

Tá 4 choiste bunaithe ag an mBord mar seo a leanas:

1. Coiste Iniúchta agus Priacal: tá triúr ball den Bhord agus beirt bhall neamhspleácha ar an gcoiste seo. Is é an ról atá ag an gCoiste Iniúchta agus Priacal, ná tacaíocht a thabhairt don Bhord maidir leis na freagrachtaí atá air ó thaobh riosca, rialú agus rialachas agus an ráthaíocht a bhaineann leo. Tá an Coiste neamhspleách ar bhainistíocht airgeadais na heagraíochta. Go háirithe, cinntíonn an Coiste go bhfuil monatóireacht neamhspleách agus ghníomhach á déanamh ar chórais rialaithe inmheánaigh, gníomhaíochtaí iniúchta, san áireamh. Tuairiscíonn an Coiste don Bhord ag gach cruinniú, agus tuairiscíonn siad go foirmeálta i scríbhinn gach bliain. Ba iad seo a leanas comhaltaí an CIC ar an 31 Nollaig 2019: An tUasal Ambrose Loughlin (Cathaoirleach), an tUasal Declan Nelson, an Dr. Andrew Power, an tUasal Michael O'Sullivan (ball seachtrach) agus Aoife Clabby (ball seachtrach). Bhí seacht gcruinniú ag CIC le linn 2019.

2. An Coiste Forbartha agus Straitéise: bhí seisear ball ar an mBord in 2019. Is é ról an Choiste Forbartha agus Straitéise cúnamh agus comhairle a thabhairt don Bhord agus don Stiúrthóir maidir le gach gné d'fhorbairt agus straitéis Ard-Mhúsaem na hÉireann. Ba iad seo a leanas comhaltaí an Choiste ar an 31 Nollaig 2019: an tUasal John Bowen (Cathaoirleach), Mary Crotty Uas, an tOllamh Ingrid Hook, Denise Moroney Uas, an Dr Linda King agus an tUasal Paolo Viscardi. Ceapadh Jennifer Kennedy Uasal mar bhall seachtrach i mí an Mheithimh 2018. Bhí sé chruinniú ag an gCoiste in 2019.

3. An Coiste Comhairleach Poiblí Ginearálta: Is é seo an t-aon choiste amháin dá bhforáiltear san Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997 (Alt 23) agus tá gach gné a bhaineann le bailiúcháin agus foghlaim, lena n-áirítear, éadálacha, cúram bailiúchán, doiciméadú, taispeántais, digitiú agus foilsiú faoi chúram an choiste seo. Ba iad comhaltaí an Choiste ar an 31 Nollaig 2019: an tOllamh Kathleen James-Chakraborty (Cathaoirleach), an tOllamh Ingrid Hook, an tOllamh Mary O'Dowd, Judith McCarthy Uasal, Helen Shenton Uas, An tUas. John Bowen, an Dr Linda King agus Paolo Viscardi. Ceapadh an tOllamh Dáibhí Ó Cróinín mar bhall seachtrach i mí na Samhna 2018. Bhí seacht gcruinniú ag an gCoiste in 2019.

4. Coiste Acmhainní Daonna: Is é ról an Choiste Acmhainní Daonna maoirseacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm rúin a bhaineann le hacmhainní daonna in AMÉ, agus ar aontaigh an Bord leo i mí an Mhárta 2017. Bhí ceathrar ball den Bhord ar an gCoiste in 2019: Virginia Teehan (Cathaoirleach), d'éirigh sí as i mí Feabhra 2019. Ghlac Catherine Heaney Uasal leis an bpost mar Chathaoirleach, ba iad na baill eile, an tUasal Ambrose Loughlin, an tOllamh Kathleen James-Chakraborty agus an tUasal John Bowen. Bhí sé chruinniú den Choiste AD in 2019 Tar éis feabhsuithe suntasacha ar Acmhainní Daonna, rinneadh Coiste AD a lanscor i mí na Samhna 2019 tar éis cinneadh Boird. Déanfaidh Coiste Iniúchta agus Riosca an Ard-Mhúsaem na hÉireann, monatóireacht anois ar mhaoirseacht AD in AMÉ.

ARD-MHÚSAEM NA hÉIREANN
Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird

Príomh-Athruithe Pearsanra

Ceapadh an Dr Linda King, Helen Shenton Uasal agus an tUasal Paolo Viscardi ar an mBord i mí na Samhna 2018. D'éirigh Virginia Teehan (Feabhra 2019) agus an tUasal Aidan Walsh (Márta 2019) as an mBord. Ceapadh an Dr Audrey Whitty mar Cheann Gníomhach Bailiúcháin agus Foghlama i Márta 2019. Chuaigh an tUasal Tony Candon, Bainisteoir/Coimeádaí Pháirc Thurlaigh ar scor i mí an Mheithimh 2019. Ceapadh Aoife Hurley mar Cheann Oibríochtaí i mí Dheireadh Fómhair 2019. Ceapadh an tUasal Mark Sherry mar Cheannasaí Seirbhísí Airgeadais & Soláthair i mí Mheán Fómhair 2019.

Clár Tinrimh agus Costais

Tá sonraí faoi na costais a íocadh le baill an Bhoird agus cruinnithe ar freastalaíodh orthu le linn 2019 liostaithe thíos:

		Líon na gcruinnithe a ndearnadh freastal orthu				
An líon cruinnithe a tionóladh		**6**	**7**	**7**	**6**	**6**
Ball Boird	**2019 Costais €**	**Cruinnithe Boird**	**An Coiste Iniúchta & Riosca**	**Cruinnithe CCPG (GPAC)**	**An Coiste Forb. & Straitéise**	**Coiste AD**
Catherine Heaney (Cathaoirleach)		5				5
John Bowenl	5,978	5		5	6	6
Mary Crotty		4			4	
An tOll Ingrid Hook		6		6	5	
An tOll Kathleen James-Chakraborty	234	5		7		4
Ambrose Loughlin		6	7			6
Judith McCarthy		4		7		
Denise Moroney		5			3	
Declan Nelson	2,844	5	5			
An tOll Mary O'Dowd	3,477	6		6		
Dr Andrew Power		5	7			
Paolo Viscardi	231	6		6	5	
Helen Shenton		3		4	4	
Dr Linda King		6		6	4	
Virginia Teehanl (X Feabh19)		1		1		1
Aidan Walsh (X Bealtaine 2019)	104	0			1	
Iomlán	**12,869**					

Níor íocadh aon táille le baill an Bhoird i 2019. Tabhaíodh costais eile a bhain le cruinnithe chomhaltaí an Bhoird arbh fhiú €5,346 (2018: €4,110) iad le linn 2019. Tá na costais seo san áireamh sa Chaiteachas Fáilteachais ar leathanach 7.

Chomh maith leis na cruinnithe foirmeálta den Bhord agus na cruinnithe Coistí a liostáiltear thuas, d'fhreastail comhaltaí den Bhoid ar roinnt cruinnithe eile a bhain le gnó an Mhúsaeim, agus baineann cuid de na costais a liostáiltear thuas leis na cruinnithe sin.

ARD-MHÚSAEM NA hÉIREANN
Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird

Eolas atá riachtanach a nochtadh faoin gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016)

Tá se de dhualgas ar an mBord a chinntiú go bhfuil Ard-Mhúsaem na hÉireann ag comhlíonadh riachtanais an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú ("an Cód"), a d'fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i mí Lúnasa 2016. Caithfear na rudaí seo a leanas a nochtadh faoin gCód:

Miondealú ar Shochair Ghearrthéarmacha Fostaithe

Rangaitear Sochair Ghearrtéarmacha Fostaithe os cionn €60,000 sna bandaí seo a leanas:

Réimse na sochar fostaithe iomlán ag deireadh na bliana		**Líon na bhfostaithe**	
Ó	**Go**	**2019**	**2018**
€ 60,000 -	€ 69,999	**11**	9
€ 70,000 -	€ 79,999	**8**	11
€ 80,000 -	€ 89,999	**5**	4
€ 90,000 -	€ 99,999	**1**	1
€100,000 -	€109,999	**1**	0

Nóta: Don nochtadh eolais seo, tá tuarastal, liúntais ragoibre agus íocaíochtaí eile a dhéantar thar ceann an fhostaí tógtha san áireamh sna sochair ghearrthéarmacha fostaithe a bhaineann le seirbhísí arna gcur ar fáil i rith na tréimhse tuairiscithe, ach níl ÁSPC fostóirí san áireamh.Tá líon fostaithe liostaithe mar choibhéisí lánaimseartha.

Costais Chomhairleoireachta

Tá an costas a bhaineann le comhairle sheachtrach don Fhoireann Bainistíochta Sinsearach san áireamh sna costais seo ach níl feidhmeanna seachfhoisnithe "gnó mar is gnách".

	2019	**2018**
Costais Chomhairleoireachta	€	€
Comhairle Dlí	28,797	20,528
Comhairle Airgeadais	31,691	9,963
Caidreamh Poiblí/ Margaíocht	62,171	46,343
Acmhainní Daonna	8,823	29,187
Feabhsúchán Gnó	15,621	58,603
Costais Chomhairleoireachta – gearrtha ar Ioncam agus Caiteachais	147,103	164,624

Costais Dlí agus Socruithe Conartha

Aithníodh costais dlí de € 563,036, (2018: € 331,251) sa tréimhse tuairiscithe. Baineann na costais seo le socruithe agus imeachtaí idir-réitigh agus eadrána a bhaineann le conarthaí le tríú páirtithe. Níl caiteachas maidir le comhairle ginearálta dlí a ghlac Ard-Mhúsaem na hÉireann, mar atá nochta sna costais Chomhairleoireachta thuas, san áireamh anseo.

	2019	**2018**
	€	**€**
Táillí Dlí – Imeachtaí Dlí	434,643	128,523
Íocaíochtai idir-réitigh agus eadrána	0	0
Socruithe (An Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát - gluaiseacht i soláthar)	128,393	202,728
Iomlán	**563,036**	**331,251**

ARD-MHÚSAEM NA hÉIREANN
Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird

Caiteachas Taistil agus Cothabhála

Rangaítear caiteachas taistil agus cothabhála mar seo a leanas:		2019	2018
		€	€
Baile	- Bord	6,986	11,630
	- Fostaithe	100,915	73,770
Idirnáisúnta	- Bord	0	0
	- Fostaithe	15,222	29,042
	Iomlán	**123,123**	**114,442**

Caiteachas ar Fháilteachas		2019	2018
		€	€
	Fáilteachas Foirne	29,477	16,111
	Fáilteachas Boird*	4,702	4,110
	Fáilteachas nach mbaineann leis an bhfoireann	19,443	27,875
Iomlán		**53,622**	**48,096**

Tá costais sólaistí, chóiríochta agus lónadóireachta maidir le cruinnithe an Bhoird agus cruinnithe eile de na Coistí ar ar fhreastail comhaltaí den Bhord i rith na bliana cuimsithe i bhFáilteachas Boird. Gach bliain, bíonn cruinniú Boird amháin ar siúl i Músaem, 'Saol na Tuaithe', Páirc Thurlaigh, Caisleán an Bharraigh, Co.Mhaigh Eo

Ráiteas faoi Chomhlíonadh

Tá Ard-Mhúsaem na hÉireann tar éis na ceanglais sa Chód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, a d'fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i mí Lúnasa 2016, a chomhlionadh, seachas na heisceachtaí seo a leanas:

- Tar éis don Bhord athbhreithniú a dhéanamh ar éifeachtacht rialuithe inmheánacha, d'aithin an Músaem roinnt deacrachtaí, atá luaite sa Ráiteas ar Rialú Inmheánach, agus laigí sna réimsí a ghabhann le Córais Soláthair agus Bainistíochta Riosca, go háirithe. Tugadh nósanna imeachta isteach in 2018 chun aghaidh a thabhairt ar na deacrachtaí sin agus cuireadh bail chríoch orthu sin in 2019.

Thar ceann an Bhoird:

Catherine Heaney **Cathaoirleach**	**Ambrose Loughlin** **Ball den Bhord**
Dáta Sínithe :	**Dáta sínithe:**

ARD-MHÚSAEM NA hÉIREANN
Ráiteas ar Rialú Inmheánach

Scóip na Freagrachta

Thar ceann Ard-Mhúsaem na hÉireann, glacaim le freagracht an Bhoird as a chinntiú go ndéantar córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh a chothú agus a chur i bhfeidhm. Cuirtear i gcuntas sa fhreagracht sin, ceanglais an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016).

Cuspóir an Chórais Rialaithe Inmheánaigh

Tá an córas rialaithe inmheánaigh ceaptha chun riosca a bhainistiú go leibhéal inghlactha, seachas é a dhíchur. Dá bhrí sin, ní féidir leis an gcóras ach dearbhú réasúnta agus ní dearbhú iomlán a chur ar fáil go gcosnaítear sócmhainní, go dtugtar údarás d'idirbhearta agus go dtaifeadtar i gceart iad agus go ndéantar earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha a chosc nó a bhrath go tráthúil.

Tá an córas rialaithe inmheánach, a thagann le treoir a d'eisigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, curtha i bhfeidhm in Ard-Mhúsaem na hÉireann don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2019 agus suas go dtí dáta faofa na ráiteas airgeadais, ach amháin na saincheisteanna a bhaineann le rialú inmheánach a leagtar amach thíos.

Cumas maidir le Riosca a Láimhseáil

Tá Coiste Iniúchta agus Riosca (ARC) ag Ard-Mhúsaem na hÉireann ar a bhfuil triúr comhaltaí den Bhord, arb é an Cathaoirleach duine acu, agus beirt chomhaltaí neamhspleácha, a bhfuil taithí airgeadais agus iniúchóireachta acu. Tháinig an CIR le chéile seacht n-uaire in 2019.

Bhunaigh Ard-Mhúsaem na hÉireann feidhm iniúchóireachta inmheánaí freisin a bhfuil dóthain acmhainní aici agus déanann sí clár oibre a aontaitear leis an CIR, a riaradh.

Rinneadh athbhreithniú ar an gcreat bainistíochta riosca reatha in 2019. Le linn an phróisis seo rinneadh nuashonrú ar an mbeartas um Bhainistíocht Riosca, ullmhaíodh Ráiteas Inghlacthachta Riosca agus cuireadh oiliúint bainistíochta riosca ar fáil do na baill foirne iomchuí go léir. Chuir an próiseas seo ar chumas na Bainistíochta déileáil le haon rioscaí agus laigí rialaithe a thiocfadh chun cinn, mar aon le freagracht a ghlacadh as rioscaí agus rialuithe laistigh dá réimsí oibre féin. Lean an Fhoireann Riosca Sinsearach ag déanamh maoirseachta ar an gCreat Bainistíochta Riosca agus tagann siad le chéile gach ráithe, nó de réir mar is gá, chun aon riosca nua a d'fhéadfadh a bheith ann a mheas agus chun Clár Riosca na hEagraíochta a nuashonrú.

Creat Riosca agus Rialaithe

Dearbhaím go bhfuil timpeallacht rialaithe ann ina bhfuil na gnéithe seo a leanas i bhfeidhm:

- tá nósanna imeachta maidir le gach príomhphróiseas gnó doiciméadaithe,
- sannadh freagrachtaí airgeadais ag leibhéal bainistíochta le cuntasacht chomhfhreagrach ,
- tá córas buiséadaithe iomchuí ann le buiséad bliantúil a choinníonn an bhainistíocht shinsearach faoi athbhreithniú.
- tá córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcóras teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide a chinntiú, agus
- tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

Monatóireacht agus Athbhreithniú leanúnach

In 2019, le linn athbhreithniú iniúchóireachta inmheánaí, aithníodh laigí sa phróiseas bainistíochta riosca ginearálta. Tá nósanna imeachta foirmiúla curtha ar bun ó shin chun cabhrú le monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe riosca agus chun a chinntiú go gcuirtear easnaimh rialaithe in iúl dóibh seo atá freagrach as gníomh ceartaitheach a dhéanamh, agus don Lucht Bainistíochta agus don Bhord, nuair is iomchuí, agus ar bhealach tráthúil.

Críochnaíodh an t-athbhreithniú in 2019, agus mar chuid den athbhreithniú seo, tá nuashonrú déanta ar phróisis chun a chinntiú:

- go n-aithneofar príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus go gcuirfear próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus chun aon easnaimh a aithneofar a thuairisciú,
- go gcuirfear socruithe tuairiscithe ar bun ag gach leibhéal ina bhfuil freagracht as bainistíocht airgeadais sannta, agus
- go ndéanfaidh an Lucht Bainistíochta Sinsearach athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha feidhmíochta agus airgeadais tréimhsiúla agus bliantúla ina léirítear feidhmíocht i gcomparáid le buiséid agus réamhaisnéisí.

ARD-MHÚSAEM NA hÉIREANN
Ráiteas ar Rialú Inmheánach

Soláthar

Deimhním go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm ag Ard-Mhúsaem na hÉireann chun a chinntiú go gcomhlíontar rialacha agus treoirlínte soláthair reatha. Taraingítear aird ar ábhair a eascraíonn maidir le rialuithe ar sholáthar faoi shaincheisteanna rialaithe inmheánaigh thíos.

Athbhreithniú ar Éifeachtacht

Dearbhaím go bhfuil nósanna imeachta ag Ard-Mhúsaem na hÉireann chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistíochta riosca agus rialaithe. Tá an mhonatóireacht agus athbhreithniú a dhéanann Ard-Mhúsaem Náisiúnta na hÉireann ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh bunaithe ar obair na n-iniúchóirí inmheánacha agus seachtracha, an Choiste Iniúchta agus Riosca, a dhéanann maoirseacht ar a gcuid oibre, agus ar obair bhainistíocht shinsearach in Ard-Mhúsaem na hÉireann, atá freagrach as an gcreat rialaithe inmheánaigh a fhorbairt agus a chothabháil.

Dearbhaím go ndearna an Bord athbhreithniú bliantúil ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha do 2019.

Saincheisteanna um Rialú Inmheánach

In 2019 aithníodh laigí sa rialú inmheánach maidir le soláthar.

- Ag eascairt as torthaí na tuarascála rialaithe inmheánaigh ar phróisis soláthair, bhain Ard-Mhúsaem na hÉireann úsáid as seirbhísí sainchomhairleoirí soláthair chun oiliúint, doiciméadú agus forbairt phróisis a chur ar fáil ionas go gcomhlíonfaí na rialacha agus na treoirlínte reatha. D'fhorbair AMÉ dréachtphlean Chorparáideach Soláthair, Clár Conartha, Lámhleabhar Nósanna Imeachta agus Plean Oibriúcháin Soláthair do 2019 agus ina dhiaidh sin. Tá sé beartaithe oiliúint foirne maidir le Próiseas Soláthair AMÉ agus teimpléid doiciméadúchán deiridh a chríochnú sa chéad Ráithe de 2020.

- **Soláthar Neamh-Chomhlíontach**
  I rith 2019, tabhaíodh caiteachas de € 227,427 maidir le hearraí agus seirbhísí agus níor chomhlíon na nósanna imeachta a úsáideadh, na treoirlínte soláthair go hiomlán. Tharla sé seo mar gheall ar thar-rolladh na gconarthaí a bhí ann go dtí go dtabharfaí chun críche tairiscintí nua agus nósanna imeachta neamhiomlána.

Bainistíocht Riosca

Rinneadh athbhreithniú ar an gcóras rialuithe inmheánach in Ard-Mhúsaem na hÉireann trí iniúchadh inmheánach in 2019.

Moladh sa tuarascáil iniúchta inmheánach gur cheart don Mhúsaem leanacht den fhorbairt ar an gCreat foirmiúil Bainistíochta Riosca. Críochnaíodh an obair in 2019 agus díríodh ar na rudaí seo a leanas;

- Athbhreithniú agus nuashonrú ar an mBeartas Bainistíochta Riosca
- Ráiteas Inghlacthachta Riosca a fhorbairt
- Oiliúint ar bhainistíocht riosca a sholáthar do bhaill foirne iomchuí
- Foireann Sinsearach Riosca a bhunú agus doiciméadú foirmeálta a dhéanamh ar an bpróiseas.

Chuir Ard-Mhúsaem na hÉireann i bhfeidhm a Chreat Bainistíochta Riosca faoin gcéad Ráithe de 2020.

Thar ceann an Bhoird:

____

Catherine Heaney - Cathaoirleach **Dáta:**

ARD-MHÚSAEM NA hÉIREANN
Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

ARD-MHÚSAEM NA hÉIREANN
RÁITEAS AR IONCAM AGUS CAITEACHAISAS & CÚLCHISTÍ IONCAIM COIMEÁDTA DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH 31 NOLLAIG 2019

		2019	2018
Ioncam	**Nótaí**	**€**	**€**
Ioncam ón Oireachtas	**2**	16,107,393	15,460,690
Brabús Comhlán Oibríochtaí Miondíola	**3**	498,673	426,324
Ioncam óna hacmhainní féin	**4**	285,174	312,571
Ioncam eile	**5**	197,419	154,324
Ioncam iomlán		**17,088,659**	**16,353,909**
Caiteachas			
Tuarastail	**14a**	7,365,420	7,033,406
Costais Sochair Scoir	**15a**	2,693,870	2,571,265
Costais riaracháin eile	**6**	2,068,296	1,793,011
Costais ar bhailiúcháin a fháil, a bhainistiú & a thaispeáint	**7**	3,919,913	3,972,080
Costais Reatha Oibríochtaí Miondíola	**3**	421,111	410,971
Caiteachas ar Thionscadail Shonracha a sheachadadh	**2**	377,317	254,219
Caiteachas óna nAcmhainní féin	**4**	37,984	81,539
Costais Tionscadail		148,267	9,801
Caiteachas Iomlán		**17,032,178**	**16,126,292**
Barrachas (Easnamh) Oibriúcháin Glan		**56,481**	**227,617**
Aistriú go dtí an cuntas Caipitil	**9**	163,078	(101,211)
Barrachas / (Easnamh) don bhliain		**219,559**	**126,406**
Iarmhéid ar an 1ú Eanáir		**725,390**	**598,984**
Iarmhéid ar an 31ú Nollaig		**944,949**	**725,390**

Baineann gach ioncam agus caiteachas don bhliain le gníomhaíochtaí leanúnacha ag dáta an tuairiscithe. Tá an Ráiteas i dtaobh Shreabhadh Airgid agus na nótaí 1 go 22 ina gcuid de na ráitis airgeadais seo.

Thar ceann an Bhoird:

Catherine Heaney	**Ambrose Loughlin**
Cathaoirleach	**Ball den Bhord**
Dáta:	**Dáta:**

ARD-MHÚSAEM NA hÉIREANN
RÁITEAS IONCAM CUIMSITHEACH
DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH 31ú NOLLAIG 2019

	Nóta	2019 €	2018 €
Barrachas/(Easnamh) don bhliain		**219,559**	**126,406**
Gnóthachan/(caillteanas) achtúireach ar thaithí		1,844,000	(2,948,000)
(Caillteanas)/gnóthachan achtúireach ar thoimhdí		(10,785,000)	1,900,000
Iomlán an (chaillteanais)/ghnóthachain Achtúireach sa Bhliain	**15e**	(8,941,000)	(1,048,000)
Coigeartú do mhaoiniú na sochar scoir iarchurtha		8,941,000	1,048,000
Ioncam Cuimsitheach eile don bhliain		**219,559**	**126,406**

Tá na nótaí ó 1 go 22 ina gcuid de na ráitis airgeadais seo.

Thar ceann an bhoird:

Catherine Heaney **Cathaoirleach**	**Ambrose Loughlin** **Ball den Bhoird**
Dáta:	**Dáta:**

ARD-MHÚSAEM NA hÉIREANN
RÁITEAS AR AN STAID AIRGEADAIS
DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH 31 NOLLAIG 2019

	Nótaí	2019 €	2018 €
Sócmhainní Neamh-Reatha			
Réadmhaoin, gléasra & trealamh	**10**	535,519	698,598
		535,519	**698,598**
Sócmhainní reatha			
Stoic Mondíola	**16**	196,679	176,133
Infháltais agus Réamhíocaíochtaí	**11+13**	359,755	420,842
Airgead agus coibhéisí airgid		2,071,479	1,400,819
		2,627,913	**1,997,794**
Creidiúnaithe: Méideanna a bheidh dlite laistigh de bhliain amháin			
Suimeanna Iníoctha	**12**	**(1,682,963)**	**(1,272,404)**
Glansócmhainní reatha		**944,950**	**725,390**
Sócmhainní Iomlána lúide dliteanais reatha		**1,480,469**	**1,423,988**
Dliteanais sochair scoir			
Oibleagáidí sochair scoir	**15 (d)**	(66,500,000)	(55,500,000)
Sócmhainní maoinithe de shochar scoir iarchurtha	**15 (b)**	66,500,000	55,500,000
Glansócmhainní Iomlán		**1,480,469**	**1,423,988**
Léirithe ag :			
Cuntas Caipitil	**9**	535,520	698,598
Cúlchistí Ioncaim Choimeádta		944,949	725,390
		1,480,469	**1,423,988**

Tá na nótaí ó 1 go 22 ina gcuid de na ráitis airgeadais seo.

Thar ceann an Bhoird:

Catherine Heaney
Cathaoirleach
Date:

Ambrose Loughlin
Ball den Bhord
Dáta:

ARD-MHÚSAEM NA hÉIREANN
RÁITEAS I dTAOBH SHREABHADH AIRGID
DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH 31 NOLLAIG 2019

	2019	2018
	€	**€**
Sreabhadh airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin		
Barrachas/(Easnamh) Ioncaim thar Chaiteachas	219,599	126,406
Aistriú go/(ó) Chuntas Caipitil	(163,078)	101,211
Dímheas	297,154	282,722
Laghdu/(méadú) ar Infháltais	61,087	94,641
(Méadú)/(Laghdú) ar Shuimeanna Iníoctha	410,559	(40,830)
(Méadú)/Laghdú sna Fardail	(20,546)	(47,177)
Glan-Insreabhadh Airgid/(Eis-sreabhadh) ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin	**804,735**	**516,973**
Sreabhadh airgid ó Ghníomhaíochtaí Infheistíochta		
Íocaíochtaí chun réadmhaoin, gléasra & trealamh a fháil	(134,151)	(384,354)
Diúscairt sócmhainne seasta.	74	421
Glanshreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Infheistíochta	**(134,076)**	**(383,933)**
Méadú (Laghdú) glan ar Airgead agus Coibhéisí Airgid	**670,659**	**133,040**
Airgead agus coibhéisí airgid ar 1 Eanáir	1,400,819	1,267,779
Airgead agus coibhéisí airgid ar an 31 Nollaig 2019	**2,071,478**	**1,400,819**

Tá na nótaí ó 1 go 22 ina gcuid de na ráitis airgeadais seo

ARD-MHÚSAEM NA hÉIREANN
NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. Polasaithe Cuntasaíochta

a) Eolas Ginearálta
Bunú Ard-Mhúsaem na hÉireann
Bunaíodh Ard-Mhúsaem na hÉireann mar chomhlacht neamhspleách ar an 3 Bealtaine 2005 faoi fhorálacha an Achta um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997 le Bord agus Stiúrthóir (Príomhfheidhmeannach).

An Bord
Tá cathaoirleach agus cúigear déag gnáthchomhaltaí ar an mBord agus is iad príomhfheidhmeanna an Bhoird:
"*An bailiúchán de réada oidhreachta músaeim a chothabháil, a bhainistiú, a rialú, a chosaint, a chaomhnú, a thaifeadadh, taighde a dhéanamh orthu, agus an bailiúchán mhéadú ar mhaithe le leas an phobail agus chun eolas maidir leis an saol daonna in Éirinn, stair dhúlra na hÉireann, agus caidrimh na hÉireann le tíortha eile i ndáil leis na gnéithe seo a mhéadú agus a leathadh laistigh agus lasmuigh den Stát."*

An Stiúrthóir
Is iad feidhmeanna an Stiúrthóra, mar a leagtar amach iad faoi Alt 29(3)(a) den Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997, bainistiú agus rialú a dhéanamh i gcoitinne ar riarachán agus gnó an Mhúsaeim mar aon le cibé feidhmeanna eile a chinnfidh Bord an Mhúsaeim a chomhlíonadh.

Maoiniú
Faigheann an Músaem a phríomhfhoinse maoinithe trí mheán deontais a bhronann an tAire Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta faoi Alt 27 den Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997.

Gineann an Músaem ioncam freisin ó líon gníomhaíochtaí tráchtála ar nós miondíola, cearta grianghrafadóireachta agus macasamhlacha, saincheadúnais lónadóireachta, táillí ó ócáidí corparáideacha, agus sintiúis agus urraíocht ón bpobal.

b) Ráiteas um Chomhlíonadh
Is eintiteas Poiblí é Ard-Mhúsaem na hÉireann. Ullmhaíodh ráitis airgeadais don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2019 de réir FRS 102, an caighdeán tuairiscithe airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn arna eisiúint ag an gComhairle Tuairiscithe Airgeadais mar a d'fhógair Cuntasóirí Cairte na hÉireann.

c) Bunús an Ullmhúcháin
Ullmhaíodh na ráitis airgeadais faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil mar a mhínítear sna beartais chuntasaíochta thíos. Tá na ráitis airgeadais san fhoirm a cheadaíonn an tAire Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta le comhthoiliú an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe de réir Alt 35 den Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997. Cuireadh na beartais chuntasaíochta seo a leanas chun feidhme go comhréireach maidir le déileáil le nithe a mheastar a bheith ábhartha i ndáil leis na ráitis airgeadais.

d) Sócmhainní Oidhreachta agus Bailiúcháin
Ní aithnítear bailiúcháin an Ard-Mhúsaeim a fhaightear trí cheannach agus bronntanas mar shócmhainní sa Ráiteas ar Staid an Airgeadais. Creideann an Bord gurb amhlaidh, mar gheall ar chineál éagsúil na réad a shealbhaítear, líon na réad agus an easpa luachanna margaidh inchomparáide, nach bhféadfaí luachálacha cuimsitheacha a fháil ag costas a bheadh i gcomhréir leis an tairbhe a bheadh ann d'úsáideoirí na ráiteas airgeadais. Leagtar amach i Nóta 18 na nochtaí faoi FRS 102, i gcásanna nach gcaipitlítear sócmhainní oidhreachta.

Tá an chumhacht ag Bord an Ard-Mhúsaeim bailiúchán na réad oidhreachta sa mhúsaem a mhéadú ar mhaithe le leas an phobail. Cuirtear an caiteachas a thabhaítear maidir le sócmhainní oidhreachta a fháil san áireamh sa Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Ioncam Coimeádta don bhliain a bhfaightear iad.

e) Réadmhaoin, gléasra agus trealamh
Taispeántar réadmhaoin, gléasra agus trealamh ar a gcostas lúide dímheas carntha.

Cuirtear san áireamh sa Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas & Cúlchistí Ioncaim Coimeádta gléasra agus trealamh faoin tairseach caipitlithe €1,000 (ach amháin sócmhainní Teicneolaíochta Faisnéise faoi bhun €750) i mbliain a gceannaithe.

Cuirtear san áireamh dímheas sa Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Ioncaim Coimeádta ar mhodh an mhéid chothroim, ag na rátaí bliantúla a leagtar amach thíos, d'fhonn costas na sócmhainní a dhíscríobh, arna gcoigeartú le haghaidh luach iarmharach measta, i gcaitheamh shaolré fhóinteach ionchasach gach catagóire imchuí.

• Trealamh	20.00%
• Teicneolaíocht Faisnéise	33.33%
• Córas Bainistíochta Airgeadais	20.00%
• Troscán	10.00%
• Sócmhainní a Bhaineann le Taispeántas	20.00%

f) Aithint Ioncaim
Taifeadtar deontais ón Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta ar bhonn fabhruithe agus is ionann iad agus deontais airgid infhála sa bhliain. Taifeadtar ioncam eile freisin ar bhonn fabhruithe.

g) Siopaí Miondíola
Is iad Ard-Mhúsaem na hÉireann a oibríonn Siopaí Miondíola. Déantar fardal a luacháil ar mhodh an mheánchostais.

h) Cuntas Caipitil
Déantar deontais Stáit a úsáidtear chun sócmhainní seasta a cheannach a aistriú chuig an gCuntas Caipitil sa bhliain ina dtabhaítear an caiteachas agus cuirtear iad chun creidiúna d'ioncam i gcaitheamh shaolré fhóinteach na sócmhainní lena mbaineann.

Is ionann iarmhéid an Chuntais Caipitil agus na cistí gan amúchadh a úsáidtear chun sócmhainní seasta a fháil.

i) Sochair Fostaithe

a) Sochair Ghearrthéarmacha
Aithnítear sochair ghearrthéarmacha amhail pá laethanta saoire mar chostas sa bhliain, agus déantar sochair a fhabhraítear ag deireadh na bliana a áireamh i bhfigiúir na Suimeanna Iníoctha sa Ráiteas ar Staid an Airgeadais.

b) Sochair Scoir
De réir Alt 33 den Acht um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997, rinneadh Scéim Aoisliúntais Foirne arb éard í ná Príomhscéim agus Scéim ghaolmhar do Chéilí agus Leanaí, a chur faoi bhráid an Aire Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta lena ceadú ag an Aire agus lena comhthoiliú ag an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Is scéim pinsin le sochar sainithe í Scéim Aoisliúntais Foirne Ard-Mhúsaem na hÉireann a mhaoinítear go bliantúil ó airgead a chuirtear ar fáil d'Ard-Mhúsaem na hÉireann, an leithdháileadh a fhaightear ón Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta, san áireamh.

Cuirtear san áireamh sna sochair aisce scoir agus pinsean bliantúil, aisce bháis (Príomhscéim) agus pinsean do chéilí agus/nó do chleithiúnaithe (má bhaineann) más rud é go bhfaigheann an comhalta bás roimh a chéile/nó a céile (An Scéim do Chéilí agus Leanaí).

Méadófar pinsin de ghnáth, faoi réir cheadú an Aire, de réir na méaduithe pá is infheidhme maidir leis an bhfoireann atá ag feidhmiú faoi láthair. Tá na méaduithe pinsin sin éifeachtach ó dhátaí céanna na méaduithe pá.

Beidh baill foirne nua, a fostaíodh sa Mhúsaem ó 1 Eanáir 2013, ina gcomhaltaí den Scéim Pinsean Seirbhíse Poiblí Aonair de réir an Achta um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile), 2012. Déanann an Músaem na hasbhaintí riachtanacha ó thuarastail maidir le baill foirne atá páirteach sa scéim. Aistrítear ranníocaí fostaithe go dtí an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe go míosúil de réir an Achta um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile), 2012.

Léiríonn na costais phinsin na sochair phinsin atá saothraithe ag an bhfoireann sa tréimhse agus taispeántar an glanfhigiúir leis na hasbhaintí pinsin foirne nach gcoinníonn Ard-Mhúsaem na hÉireann ach a chuirtear ar ais chuig an Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta. Déantar méid atá comhfhreagrach don mhuirear pinsin a aithint mar ioncam, sa mhéid gur féidir é a fháil ar ais ón Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta, agus fritháirithe leis na deontais a fuarthas sa bhliain chun na híocaíochtaí pinsin a íoc.

Léirítear gnóthachain agus caillteanais achtúireacha a eascraíonn ó dhliteanais scéime sa Ráiteas an Ioncaim Chuimsitheach agus aithnítear coigeartú comhfhreagrach sa mhéid a fhaightear ar ais ón Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta. Is ionann dliteanais phinsin agus an luach láithreach atá ar íocaíochtaí pinsin sa todhchaí atá saothraithe ag an bhfoireann go dtí seo. Is ionann maoiniú pinsean iarchurtha agus an tsócmhainn chomhfhreagrach, a bheidh le haisghabháil i dtréimhsí sa todhchaí ón Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta.

j) Léasanna Oibriúcháin
Aithnítear ioncam cíosa faoi léasanna oibriúcháin sa Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Ioncaim Coimeádta i gcaitheamh shaolré an léasa. Aithnítear caiteachas ar mhodh an mhéid chothroim i gcaitheamh thréimhse an léasa, ach amháin nuair a bhíonn méaduithe cíosa nasctha leis an ráta ionchasach boilscithe, agus sa chás sin, aithnítear na méaduithe seo nuair a thabhaítear iad. Aithnítear aon dreasachtaí léasa a fhaightear i gcaitheamh shaolré an léasa.

k) Deontais Chaipitil
Déileáiltear le deontais de chineál caipitil mar ioncam iarchurtha agus cuirtear iad san áireamh sa Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Ioncaim Coimeádta ag na rátaí céanna amhail is a dhéantar dímheas ar na sócmhainní gaolmhara.

l) Soláthairtí
Déanann Ard-Mhúsaem na hÉireann soláthairtí maidir le hoibleagáidí dlíthiúla agus inchiallaithe is eol dó a bheith le híoc ag dáta deiridh na tréimhse. Déantar na forálacha seo de ghnáth ar bhonn faisnéise stairiúla nó faisnéise ábhartha eile, arna coigeartú ag treochtaí nua, más iomchuí. Is meastacháin iad ar chostais airgeadais imeachtaí, áfach, a bhféadfadh sé nach dtarlóidís go ceann roinnt blianta. Dá bharr sin agus de bharr mhéid na neamhchinnteachta a bhaineann leis na torthaí deiridh, d'fhéadfadh sé go mbeadh difríocht mhór idir an bhfíortháirgeacht agus an ceann a measadh.

m) Breithiúnais agus Meastacháin

a) Oibleagáidí Sochair Scoir

Maidir le toimhdí bunúsacha na luachálacha achtúireacha lena gcinntear na méideanna a aithnítear sna ráitis airgeadais (rátaí lascaine, rátaí méadaithe i leibhéil chúitimh sa todhchaí, rátaí báis agus rátaí treochta costas i gcúram sláinte, san áireamh) uasdátaítear go bliantúil iad ar bhonn dálaí eacnamaíochta reatha, agus maidir le haon athruithe ábhartha i dtéarmaí agus coinníollacha na bpleananna pinsin agus iarscoir. D'Fhéadfadh na nithe seo a leanas difear a dhéanamh do na toimhdí sin:

(i) an ráta lascaine, athruithe sa ráta toraidh ar bhannaí corparáideacha ar ardchaighdeán.
(ii) leibhéil chúitimh sa todhchaí, dálaí an mhargaidh saothair sa todhchaí.
(iii) rátaí treochta costas cúram sláinte, ráta boilscithe i gcostas leighis sna réigiúin ábhartha.

b) Acmhainní Oidhreachta
D'fheidhmigh an Bord a bhreithiúnas ar an mbonn nach mbeadh an costas maidir le luacháil a fháil ar na hacmhainní oidhreachta go léir i gcomhréir leis na tairbhí a d'eascródh as a leithéid a dhéanamh.

ARD-MHÚSAEM NA hÉIREANN
NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS
DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH 31ú NOLLAIG 2019

2. Ioncam ón Oireachtas	**2019**	**2,018**
	€	**€**
Deontas reatha ón Oireachtas (Vóta 3 fotheideal A10)	13,001,000	12,438,000
Deontas Chaipitil ón Oireachtas (Vóta 3 fotheideal A10)	1,108,000	1,108,000
Deontais ón Oireachtas le haghaidh Cuspóirí Sonracha:		
Luach saothair d'Aimsitheoirí	0	200,000
Wi-Fi Poiblí	0	77,000
Scéim Maoinithe don Bhailiúchán Déantán Digitithe	65,000	34,920
Deontas Trealaimh	98,295	0
Éire Chruthaitheach-Líonra Cartlainne Pobail na hÉireann	82,660	0
Maoíniú iarchurtha le haghaidh Pinsin	2,058,567	1,931,505
Ranníocaíochtaí Aoisliúntais Fostaithe a aisíocadh leis an Roinn	(306,130)	(328,735)
	16,107,393	15,460,690

Aithníodh caiteachas €377,317 a bhain le deontais do shainfheidhmeanna ar leith sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Coimeádta in 2019 (2018: €254,219). Baineann na deontais seo le caiteachas do Éire Chruthaitheach - Líonra Cartlainne Pobail na hÉireann (€82,899), Deontas Trealaimh (€144,053) agus an tionscadal digitithe déantán, (€150,365).

Ní raibh aon chaiteachas breise air maidir le sócmhainní seasta a caipitlíodh sa tréimhse cuntasaíochta (2018: €123,396).

Tugann Ard-Mhúsaem na hÉireann gealltanas go bhfuil infheistíocht an Stáit cosanta agus nach mbainfear úsáid aisti mar urrús le haghaidh aon ghníomhaíocht eile gan dul i gcomhairle roimh ré leis an Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta agus gan ceadú na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

3. Ioncam & Caiteachas miondíóla	**2019**	**2018**
	€	**€**
Díolacháin	1,004,150	822,104
Costas Díolachán	(505,477)	(395,780)
Ollbhrabús	**498,673**	**426,324**
Tuarastail	(402,989)	(372,582)
Costais Riaracháin	(18,122)	(38,389)
Brabús glan/(Caillteanas) don bhliain	**77,562**	**15,353**
Farsbarr glan/(Caillteanas) don bhliain	**77,562**	**15,353**

Rinneadh soláthar €59,628 (2018: €64,935) maidir le stoc críon nó mallghluaisteach.

4. Ioncam óna Acmhainní Féin

Is ionann Ioncam óna Acmhainní Féin agus ioncam a ghintear trí shaoráidí Ard-Mhúsaem na hÉireann a ligean ar cíos i gcomhair ócáidí agus do chomhdhálacha corparáideacha, lena n-áirítear, an t-ioncam a ghintear ó na saincheadúnais lónadóireachta, scannánaíocht, agus cearta grianghrafadóireachta agus agus macasamhlacha a dhíol.

	2019	2018
Ioncam óna acmhainní féin	**€**	**€**
Fáilteachas Corparáideach	20,098	16,298
Lónadóireacht	116,743	110,579
Scannánaíocht	800	12,220
Páirceáil carranna	110,386	155,392
Cearta Grianghrafadóireachta agus Macasamhlacha	14,305	10,607
Ioncam ó Imeachtaí agus Turais threoraithe	21,008	5,447
Ioncam eile	1,833	2,028
	285,174	**312,571**
Caiteachas óna Acmhainní Féin		
Fógraíocht agus margaíocht	(5,355)	-
Comhairleoireacht – Máistirphleanáil	(797)	(61,309)
Costais na dtaispeántas	-	-
Costais eile	(31,832)	(20,230)
	(37,984)	**(81,539)**
Ioncam Glan óna Acmhainní Féin	**247,190**	**231,032**

5. Ioncam eile	**2019**	**2018**
	€	**€**
Ioncam ó Thionscadail	52,138	6,690
Urraíocht agus Síntiúis	145,281	147,634
	197,419	**154,324**

6. Costais Riaracháin eile	**2019**	**2018**
	€	**€**
Teicneolaíocht an Eolais	504,622	455,743
Taisteal agus Cothabháil	88,607	83,576
Táillí an Bhoird	8,257	15,740
Foireann ar chonradh & Comhairleoireacht	237,429	253,009
Riarachán Ginearálta	484,534	168,614
Costais Oiliúna	93,275	92,996
Costais Acmhainní Daonna	81,583	105,268
Stáiseanóireacht Oifige agus Soláthairtí	11,061	8,162
Táillí Iniúchta	29,600	27,000
Iniúchadh Inmheánach	12,755	8,770
Méadú/(Laghdú) i soláthar maidir le héilimh	128,393	202,728
Brabús/Caillteanas ar dhiúscairt sócmhainní seasta	74	421
Táille dímheasa	297,154	282,722
Teileachumarsáid	90,950	88,262
	2,068,296	1,793,011

ARD-MHÚSAEM NA hÉIREANN
NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS
DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH 31ú NOLLAIG 2019

7. Na costais ar bhailiúcháin a fháil, a bhainistiú agus a chur ar taispeáint	**2019**	**2018**
	€	**€**
Caiteachas Seirbhísí		
Tacaíocht do Thaispeántais	263,684	338,533
Margaíocht agus Fógraíocht	229,938	210,184
Fóntais – ina measc, Téamh, Soilsiú agus Muirir Uisce	727,862	777,714
Slándáil	759,186	708,580
Cothabháil agus Glantachán	392,557	377,405
Postas agus Teilechumarsáid	18,172	17,208
Cláir Oideachais	243,516	215,952
Iompar agus Tarlú	19,693	22,745
Comharthaíocht	191	6,448
Grianghrafadóireacht	8,580	7,389
Trealamh oifige agus Soláthairtí	8,748	14,313
Cíos	455,146	481,300
Dearadh	891	3,764
	3,128,165	3,181,535
Caiteachas ar Bhailiúcháin		
Imscrúduithe/Taighde	11,333	10,600
Leabharlann	47,971	50,966
Obair Chaomhnaithe	15,342	24,178
Foilseacháin Acadúla	39,862	10,263
Cartlann/ Cáipéisíocht	375,363	175,209
Soláthairtí Caomhnaithe	17,589	52,896
Stóráil	149,195	138,033
	656,655	462,145
Déantáin/Eiseamail a Fuarthas		
Ceannachán Déantán	115,017	255,420
Luach saothair d'Aimsitheoirí	14,860	23,575
Ceannacháin Eiseamal	3,372	49,405
Costais Ilghnéitheacha	1,844	-
	135,093	328,400
Na costais iomlána a bhain le bailiúcháin a fháil, a chaomhnú, a bhainistiú agus a chur ar taispeáint	**4,005,278**	**3,972,080**

8. Áitreabh Tá Coimisinéirí na nOibreacha Poiblí freagrach as seirbhísí a sholáthar do thógáil agus cothabháil na bhfoirgneamh (in úsáid agus nach bhfuil in úsáid) atá ar léas ag an Ard-Mhúsaem agus nó ar leis an Ard-Mhúsaem iad. Ní áirítear fóntais leis seo. Íoctar na costais atá i gceist ón Vóta do Choimisinéirí na nOibreacha Poiblí. Cuirtear na háitribh seo a leanas ar fáil saor ó chíos don Mhúsaem

- Ard-Mhúsaem na hÉireann - Na hEalaíona Maisiúla agus Stair, Dún Uí Choileáin, Baile Átha Cliath7.
- Ard-Mhúsaem na hÉireann – Seandálaíocht, Sráid Chill Dara, Baile Átha Cliath .
- Ard-Mhúsaem na hÉireann - Stair an Dúlra, Sráid Mhuirfean, Baile Átha Cliath .
- Ard-Mhúsaem na hÉireann – Saol na Tuaithe, Páirc Thurlaigh, Caisleán an Bharraigh, Co. Mhaigh Eo.
- Saoráid stórála sa tsean-Scoil Saothair, An Daingean, Co. Uíbh Fhailí.
- Saoráid stórála i dTor an Bhacaigh, Baile Átha Cliath 2.
- Áitreabh Cóireála Bailiúchán, Béal Átha Liag, Co. Ros Comáin. Tá an áitreabh seo in úsáid agus cutha ar fáil ag Bord na Móna saor ó chíos.

Ina theannta sin, tá áitreabh sa Lárionad Acmhainní Bailiúchán i Sord, Co. Bhaile Átha Cliath, ar léas ag an Músaem (féach Nóta 13).

9. Cuntas Caipitil

	2019	2018
	€	€
Iarmhéid ar an 1 Eanáir	698,598	597,387
Aistriú ón/(go dtí an) Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas & Cúlchistí Ioncaim Coimeádta		
Chun ceannacháin réadmhaoine, gléasra agus trealaimh a mhaoiniú	134,151	384,354
Amúchadh de réir dímheas sócmhainní	(297,154)	(282,722)
An méid réadaithe ar réadmhaoin, gléasra agus trealamh a dhiúscairt	(74)	(421)
	(163,078)	**101,211**
Iarmhéid ar an 31 Nollaig	**535,520**	**698,598**

10. Réadmhaoin, Gléasra & Trealamh

	Trealamh	Teicneolaíocht Faisnéise	Troscán	Sóchmhainní Taispeántais	Iomlán
	€	€	€	€	€
<u>Costas nó Luacháil</u>					
ar an 01 Eanáir 2019	2,958,807	1,959,114	796,803	3,534,085	9,248,809
Breiseanna	22,928	26,220	9,025	75,977	134,151
Diúscairtí	(7,860)	(53,883)	-	-	(61,742)
Iarmhéid deiridh	**2,973,876**	**1,931,451**	**805,829**	**3,610,062**	**9,321,217**
<u>Dímheas carntha</u>					
Iarmhéid Tosaigh	2,893,960	1,751,067	793,833	3,111,351	8,550,211
Muirear dímheasa don tréimhse	22,832	109,788	1,077	163,457	297,154
Diúscairtí	(7,860)	(53,808)	-	-	(61,668)
Iarmhéid deiridh	**2,908,932**	**1,807,047**	**794,911**	**3,274,808**	**8,785,698**
<u>Glanluach de réir na leabhar</u>					
ar an 31 Nollaig 2019	**64,943**	**124,404**	**10,918**	**335,254**	**535,519**
ar an 31 Nollaig 2018	**64,847**	**208,047**	**2,970**	**422,734**	**698,598**

Úsáideann Ard-Mhúsaem na hÉireann talamh agus foirgnimh, ar leis an stát iad agus a ndéanann Coimisinéirí na nOibreacha Poiblí cothabháil orthu, saor in aisce.

ARD-MHÚSAEM NA hÉIREANN
NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS
DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH 31ú NOLLAIG 2019

Sócmhainní Seasta: Comparáidí leis an mBliain Roimhe

	Trealamh	**Teicneolaíocht Faisnéise**	**Troscán**	**Sócmhainní Taispeántais**	**Iomlán**
	€	€	€	€	€
COSTAS NÓ LUACHÁIL					
Ar an 1 Eanáir 2018	2,930,662	1,879,738	796,804	3,291,124	8,898,328
Breiseanna	35,568	105,824	0	242,962	384,354
Diúscairtí	(7,423)	(26,451)	0	0	(33,874)
Ar an 31Nollaig 2018	**2,958,807**	**1,959,111**	**796,804**	**3,534,086**	**9,248,808**
DÍMHEAS CARNTHA					
Ar an 1 Eanáir 2018	2,880,850	1,643,945	783,687	2,992,459	8,300,941
Muirear dímheasa don tréimhse	20,532	133,153	10,147	118,890	282,722
Diúscairtí	(7,423)	(26,030)	0	0	(33,453)
Ar an 31Nollaig 2018	**2,893,959**	**1,751,068**	**793,834**	**3,111,349**	**8,550,210**
GLANLUACH DE RÉIR NA LEABHAR					
Ar an 31 Nollaig 2018	**64,848**	**208,043**	**2,970**	**422,737**	**698,598**
Ar an 31 Nollaig 2017	49,812	235,793	13,117	298,665	597,387

	2019	2018
11. Infháltais	**€**	**€**
Réamhíocaíochtaí	289,781	302,731
Cuntais Infhála	70,823	93,509
Scéimeanna Fostaithe (Pas Taistil agus ‘rl.)	(848)	24,602
	359,755	**420,842**

12. Suimeanna Iníoctha

Creidiúnaithe: Méideanna a bheidh dlite lasitigh de 1 bhliain amháin		
Creidiúnaithe Trádála	50,450	104,184
Soláthar i gcomhair Éileamh	383,337	322,019
Fabhruithe	887,934	501,996
Fabhruithe le haghaidh Pá Saoire	110,743	137,122
CBL	67,330	18,052
Asbhaintí Párolla:		
IMAT/ASPC	183,169	162,288
Eile	0	26,743
	1,682,963	**1,272,404**

13. Ceangaltais Léasa

Tá ceangaltais de €510,000 (2017: €510,000) ar Ard-Mhúsaem na hÉireannis iníoctha laistigh den chéad dá mhí dhéag atá romhainn ar oibleagáid chíosa 20 bliain le haghaidh Lárionad Acmhainní na mBailiúchán i Sord, Co. Bhaile Átha Cliath, ar léas a thosaigh an 17 Meán Fómhair 2010. Tá Lárionad Acmhainní na mBailiúchán i Sord foligthe le hArd-Mhúsaem na hÉireann ar chíos bliantúil de €860,000 ó Oifig na nOibreacha Poiblí. Soláthraíonn Coimisinéirí na nOibreacha Poiblí fordheontas bliantúil de €350,000. D'aontaigh Ard-Mhúsaem na hÉireann spás i Lárionad Acmhainní na mBailiúchán a fholigean ar cíos do Ghailearaí Hugh Lane ar feadh na tréimhse Meitheamh 2017 go Meitheamh 2020. B’fhiú €34,440 an muirear foligin cíosa comhaontaithe, i gcomhair 2019.

Is iad seo a leanas na híocaíochtaí íosta léasa sa todhchaí faoin léas oibriúcháin dochealaithe:

	2019	2018
	€	**€**
Níos déanaí ná Bliain Amháin	510,000	510,000
Níos déanaí ná Bliain Amháin ach nach déanaí ná Cúig Bliana	3,440,000	3,440,000
Níos déanaí ná Cúig Bliana	4,912,603	4,912,603
	8,862,603	**8,862,603**

14. Tuarastail

a) Sochair Comhiomlána Fostaithe

	2019		2018	
	Oibríochtaí an Mhúsaeim	**Siopaí an Mhúsaeim**	**Oibríochtaí an Mhúsaeim**	**Siopaí an Mhúsaeim**
	€	**€**	**€**	**€**
Sochair ghearrthéarmacha foirne	6,711,848	365,217	6,428,285	339,189
Sochair Foirceanta	0	0	0	0
Ranníocaíochta leasa shóisialta an fhostóra	653,573	37,772	605,121	33,393
	7,365,420	**402,989**	**7,033,406**	**372,582**

b) Sochair ghearrthéarmacha foirne

	€	**€**	**€**	**€**
Bunphá	6,544,554	348,553	6,169,117	327,603
Ragobair	11,411	12,190	122,771	4,708
Liúntais	155,883	4,473	136,397	6,878
	6,711,848	**365,217**	**6,428,285**	**339,189**

c) Sochair foirceanta

	€	**€**	**€**	**€**
Sochair foirceanta a gearradh ar I&E	0	0	0	0
	0	**0**	**0**	**0**

Ba é líon iomlán oibrithe a bhí fostaithe ar an 31 Nollaig 2019 ná **154** (2018: 165), i gceist anseo, bhí 148.09 croí-phost coibhéiseach lánaimseartha (2018: 142.8). Bhí post **18** i miondíol agus Acmhainní an Mhúsaem féin, ina raibh croíphoist choibhéise lánaimseartha 14.25 (2018: 11.25). Le linn na tréimhse rinneadh íocaíocht de € 50,584 leis an Roinn Cosanta Sóisialta mar íocaíocht ASPC do bheirt fhostaí.

d) Príomhphearsanra Bainistíochta

Na príomhphearsanra bainistíochta: An Stiúrthóir, Ceannasaí Oibríochtaí (a ceapadh i mí Dheireadh Fómhair 2019) agus an Ceannasaí Bailiúchán agus Foghlama Gníomhach (a ceapadh i Márta 2019).

Tá luach iomlán na sochar fostaithe le haghaidh príomhphearsanra bainistíochta leagtha amach thíos:

	2019	**2018**
	€	**€**
Tuarastal	206,112	207,517
Liúntais	5,368	0
	211,480	207,517

Níl luach na sochar scoir a tuilleadh sa tréimhse seo san áireamh. Tá an príomhphearsanra bainistíochta ina mbaill den scéim aoisliúntais sochair shainithe san earnáil phoiblí agus ní shíneann a dteidlíochtaí ina leith sin níos sia ná na téarmaí a fhoráiltear sa scéim pinsean seirbhíse poiblí.

Is iad teidlíochtaí aoisliúntais an Stiúrthóra ná teidlíochtaí caighdeánacha scéim aoisliúntais sochair shainithe na hearnála poiblí agus ní shíneann teidlíochtaí ina leith sin níos sia ná téarmaí a fhoráiltear sa scéim pinsean seirbhíse poiblí.

e)Tuarastal agus Sochair an Stiúrthóra	**2019**	**2018**
	€	**€**
Bunphá	104,935	61,074
Sochar comhchineáil	0	0
An Stiúrthóir roimhe seo - Bunphá (ar scor, Bealtaine 2018)	0	43,277
	104,935	**104,351**

I rith 2019, thabhaigh Stiúrthóir an Mhúsaem costais de	**2019**	**2018**
	€	**€**
Costais an Stiúrthóra	3,267	1,476
An Stiúrthóir roimhe seo - ar scor, Bealtaine 2018	0	65
	3,267	**1,541**

15.Costais Sochar Scoir

a) Anailís ar chostais sochar scoir iomlán a cuireadh de mhuirear ar an Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas & Cúlchistí Ioncaim Coimeádta

	2019	**2018**
	€	**€**
Costas na Seirbhíse Reatha	1,900,000	1,900,000
Ús ar dhliteanais na scéime sochair shainithe	1,100,000	1,000,000
Ranníocaíochtaí Fostaithe	(306,130)	(328,735)
	2,693,870	**2,571,265**

b) Sócmhainn Mhaoinithe Iarchurtha le haghaidh Pinsean

Aithníonn Ard-Mhúsaem na hÉireann méid de €66,500,000 (2018:€55,500,000) mar shócmhainn atá comhfhreagrach don dliteanas neamhchistithe iarchurtha le haghaidh sochair scoir ar bhonn Itharlúintí san am a caitheadh. Áirítear anseo an bunús reachtúil maidir le bunú scéim shochar scoir, agus an beartas agus an cleachtas i ndáil le sochair scoir seirbhíse poiblí a mhaoiniú, lena n-áirítear, ranníocaíochtaí na bhfostaithe agus próiseas na meastachán bliantúil. Níl aon fhianaise ag Ard-Mhúsaem na hÉireann nach leanfar leis an mbeartas maoinithe seo ionas go n-íocfar na suimeanna seo, de réir an chleachtas reatha.

c) Maoiniú Iarchurtha Glan le haghaidh sochair scoir

Bhí an maoiniú iarchurtha glan le haghaidh sochair scoir a aithnítear sa Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas & Cúlchistí Ioncaim Coimeádta mar a leanas:

	2019	**2018**
	€	**€**
Maoiniú in-aisghabhála i leith costais sochar scoir na bliana reatha	3,000,000	2,900,000
Deontais Stáit a úsáideadh chun sochair scoir a íoc	(941,433)	(968,495)
	2,058,567	**1,931,505**

Ba é méid na sócmhainne maoinithe iarchurtha le haghaidh sochar scoir ar an 31 Nollaig 2019 ná €66,500,000 (2018: €55,500,000).

d) Gluaiseacht in oibleagáidí sochar scoir glan le linn na bliana airgeadais

	2019	**2018**
	€	**€**
Oibleagáid sochar glan ar 1 Eanáir	(55,500,000)	(52,520,000)
Costas na seirbhíse reatha	(1,900,000)	(1,900,000)
Costais Úis	(1,100,000)	(1,000,000)
(Cailteanas)/Gnóthachan achtúireach ar thaithí	1,844,000	(2,948,000)
Gnóthachan achtúireach ar thoimhdí	(10,785,000)	1,900,000
Pinsin a íocadh sa bhliain	941,000	968,000
Oibleagáid sochar scoir ghlan ar 31 Nollaig	**(66,500,000)**	**(55,500,000)**

e) Stair Oibleagáidí Sochar Sainithe

	2019	**2018**	**2017**
	€	**€**	**€**
Oibleagáidí Sochar Sainithe	66,500,000	55,500,000	52,520,000
(Caillteanais)/gnóthachain ar mhéid Dliteanas Scéime	(8,941,000)	(1,048,000)	1,544,000
Céatadán Dliteanas Scéime	(13%)	(2%)	3%

Ba é 13,049,000 (2018: Caillteanas €4,108,000) méid an chaillteanais achtúirigh charntha a aithnítear sa Ráiteas Ioncaim Chuimsitheach.

f) Tuairisc Ghinearálta ar an Scéim

Is socrú pinsin tuarastail deiridh le sochar sainithe í an phríomhscéim pinsean atá i bhfeidhm le sochair agus ranníocaíochtaí a shainítear faoi threoir rialacháin scéime na hearnála poiblí “shamhlacha” reatha.

Soláthraíonn an scéim pinsean (ochtódú cuid in aghaidh na bliana seirbhíse), aisce nó cnapshuim (trí ochtódú in aghaidh na bliana seirbhíse) agus pinsin do chéile agus do leanaí. Is é breithlá 65 bliana d’aois an chomhalta, an gnáthaois scoir, agus tá teidlíocht ag comhaltaí réamh-2004 dul ar scor ó aois 60 bliain gan laghdú achtúireach a bheith déanta ina leith.

Ardófar pinsin de ghnáth, faoi réir cheadú an Aire, de réir na n-arduithe pá iomchuí is infheidhme maidir leis an bhfoireann atá ag obair. Bíonn na harduithe pinsin sin éifeachtach ó na dátaí céanna leis na harduithe pá.

Leanfar ar aghaidh le sochair phinsin a íoc as an vóta le haghaidh Aoisliúntas agus Liúntais Scoir i leith baill foirne a chuaigh ar scor roimh an dáta bunaithe, an 3 Bealtaine, 2005.

Íocfar sochair phinsin i leith baill foirne a chuaigh ar scor tar éis an dáta bunaithe iníoctha, de réir an Achta um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997. Tá soláthar déanta sna ráitis airgeadais seo i gcomhair na gcostas sin.

I gcás fostaithe a tháinig isteach san earnáil phoiblí tar éis an 1 Eanáir 2013 tá Scéim Pinsean Seirbhíse Poiblí Aonair i bhfeidhm.

Is Scéim Pinsean Sochair Shainithe ar Meán i gcaitheamh na Gairme í an scéim Seirbhíse Poiblí Aonair. Tá sochair scoir mar bhall den scéim bunaithe go príomha ar chéatadán de thuilleamh inphinsin i rith na tréimhse gairme sa tseirbhís phoiblí.
I gcás gach tréimhse pá ina ndéantar ranníocaíochtaí, beifear ag cur leis an méid a bheidh sochair scoir. Is é iomlán na suimeanna seo ag tráth an scoir a dhearbhaíonn cé mhéad a bheidh sa sochar scoir, ach beidh roinnt coigeartuithe déanta orthu maidir le méaduithe ar an mboilsciú i leith na méideanna a tuilleadh níos luaithe i ngairm beatha an té atá ag dul ar scor.
Is í an ghnáthaois scoir faoin Scéim an aois chéanna ar féidir le fostaithe an Pinsean Stáit Ranníocach a éileamh ón Roinn Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Sóisialaí. Is é 70 bliain an aois scoir uasta d'fhostaithe atá ina mbaill den Scéim Pinsean Aonair.

Bunaíodh an luacháil a úsáidtear le haghaidh nochtaí FRS102 ar luacháil iomlán achtúireach an 30 Meitheamh 2019 a rinne achtúire cáilithe, agus ceanglais FRS á gcur i gcuntas, d’fhonn dliteanais na scéime ar 31 Nollaig 2019 a mheas.

Ba iad seo a leanas na príomhthoimhdí achtúireacha:	**2019**	**2018**
Ráta Lascaine	1%	1.85%
Ráta méadaithe ar thuarastail	2.25%	2.25%
Ráta méadaithe ar phinsin á n-íoc	2.25%	2.25%
Ráta Boilscithe	1.75%	1.75%

Cuireadh feabhsuithe maidir le hionchas saoil le himeacht san áireamh thíos. Taispeántar sa tábla thíos ionchas saoil na gcomhaltaí a shlánóidh aois 65 bliain in 2019 and 2039.

An bhliain ina slánófar aois 65 bliana	**2019**	**2039**
Blianta ionchais saoil - fir	21.5	24
Blianta ionchais saoil – mná	23.9	26

16. Fardal Miondíola

Stoc arna luacháil ar mhodh an mheánchostais.	**2019**	**2018**
Stoc sna siopaí	256,307	241,068
Soláthar i gcomhair StocCríon Ginearálta	(59,628)	(64,935)
	196,679	**176,133**

17. Sócmhainní Oidhreachta
Mar a leagtar amach sa Bheartas Cuntasaíochta 1(d), ní áirítear luach bhailiúcháin an Mhúsaeim sa Ráiteas ar Staid an Airgeadais. Aithníonn an Músaem gur leis an Stát na sócmhainní oidhreachta faoi Alt 4 den Dublin Science and Art Museum Act, 1877, agus gurb é an Músaem caomhnóir na sócmhainní oidhreachta seo faoi fhorálacha an Achta um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997.

a) Cineál agus scála an bhailiúcháin

Déanann ceithre rannán bailithe ar leith coimeádaíocht ar bhailiúchán Ard-Mhúsaem na hÉireann:

Rannán Sheaniarsmaí na hÉireann
Is é an Músaem an príomhstór náisiúnta do sheaniarsmaí na hÉireann, ag síneadh ón ré Mhéisiliteach ar aghaidh go dtí deireadh na Meánaoiseanna.

Bunaithe ar bhailiúcháin a chuir Cumann Ríoga Bhaile Átha Cliath agus Acadamh Ríoga na hÉireann i dtoll a chéile i ndeireadh an 18ú haois agus an 19ú haois, tá méadú as cuimse tagtha ar na bailiúcháin seandálaíochta le céad bliain anuas agus anois tá níos mó ná dhá mhilliún réad iontu. Tá méid, éagsúlacht agus cáilíocht shuntasach ag baint leis an mbailiúchán: aithnítear go bhfuil tábhacht idirnáisiúnta le réimsí ar leith de – na bailiúcháin réamhstaire óir; miotalóireacht eaglasta agus ornáidí pearsanta na luath-meánaoise luaithe; agus bailiúchán Lochlannach Bhaile Átha Cliath.

Meastar gur maoin de chuid an Stáit iad aon réada seandálaíochta a fhaightear in Éirinn faoi théarmaí Achtanna na Séadchomharthaí Náisiúnta, 1930 go 2004 – lena n-áirítear iad siúd a fhaightear le linn tochailtí seandálaíochta. Tá an bailiúchán lárnach ag fás go tapa i gcaitheamh an ama, de bharr fionnachtain a fuarthas de thimpiste agus tochailtí móra seandálaíochta araon.

Tá bailiúcháin shuntasacha i seilbh an Rannáin de réada Clasaiceacha agus Éigipteacha mar aon le bailiúchán beag de sheaniarsmaí Eorpacha. Bailíodh bailiúcháin Eitneagrafaíocha an Rannáin go príomha sa tréimhse idir 1760 agus 1914 agus léiríonn siad réimse cultúr éagsúil.Tá ábhar ón bPolainéis, ón Meilinéis, ón Micrinéis, ó Mheiriceá Thuaidh agus Theas, Iarthar agus Deisceart na hAfraice agus ó Dheisceart agus Oirthear na hÁise sna bailiúcháin.

ARD-MHÚSAEM NA hÉIREANN
NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS
DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH 31ú NOLLAIG 2019

An Rannán Ealaíne agus Tionscail
Léiríonn bailiúcháin an Rannáin seo na healaíona Éireannacha maisiúla agus feidhmeacha (ina measc, gloine, ceirmeacht, troscáin agus gréithe airgid) mar aon le stair eacnamaíoch, shóisialta, thionsclaíoch, pholaitiúil agus mhíleata na hÉireann le trí chéad bliain anuas. Tá méid suntasach ábhar a léiríonn Éirí Amach na Cásca 1916 agus imeachtaí polaitiúla agus sóisialta ina dhiaidh sin i seilbh an Rannáin. Coimeádann sí freisin bailiúcháin d'Ealaíona Maisiúla na hÉireann, na hEorpa agus an Oirthir, a thugann tuiscint ar dhearadh agus cultúr idirnáisiúnta agus mar a bhaineann siad le hÉirinn. Meastar go bhfuil 150,000 réad sna bailiúcháin Ealaíne agus Tionscail.

Rannán Shaol na Tuaithe
Léiríonn bailiúcháin an Rannáin seo saol traidisiúnta na hÉireann, le béim ar leith ar shaol tuaithe na hÉireann. Tá réada anseo a bhaineann le talmhaíocht, le hiascaireacht, agus le sealgaireacht, le héadaí, le hailtireacht, le troscán dúchasach, le ceirdeanna agus ceardaíocht, le hiompar, le spóirt agus fóillíocht, le reiligiún, le miotalóireacht bhaile agus le hábhar a bhaineann le bia, le gloine, le ceirmeacht, le tuí, le féar agus le caoladóireacht, le hoideachas, le ceol, le nósanna féilire agus le gníomhaíocht thráchtála. Tá timpeall 35,000 réad ann.

Nuair a osclaíodh Ard-Mhúsaem na hÉireann – Saol na Tuaithe, in 2001 bronnadh ionad nua ar Rannán Shaol na Tuaithe ag Teach Pháirc Thurlaigh lasmuigh de Chaisleán an Bharraigh, Co. Mhaigh Eo. Aistríodh an chuid is mó de bhailiúcháin Shaol na Tuaithe ann, cé go bhfuil roinnt díobh fós faoi stóráil sa Daingean i gCo. Uíbh Fhailí agus táthar á n-aistriú go dtí an Lárionad Acmhainní Bailiúchán i Sord, Co. Bhaile Átha Cliath

Rannán Stair an Dúlra
Tugann an Rannán seo cúram do bhailiúcháin an Stáit sna disciplíní zó-eolaíochta, feithideolaíochta agus geolaíochta. (Aistríodh bailiúcháin luibheolaíocha an Mhúsaeim go dtí Garraithe Náisiúnta na Lus in 1970). Tá tuairim is dhá mhilliún eiseamal sna bailiúcháin. Is é an bailiúchán feithidí an bailiúchán is mó, ó thaobh líon de, a bhfuil tuairim is leath na n-eiseamal ar fad ann. Cnuasaíodh na bailiúcháin seo in imeacht tréimhse dhá chéad bliain. Is i gCumann Ríoga Bhaile Átha Cliath (RDS) a bhi na fréamhacha ba luaithe den mhúsaem nuair a thosaigh siad ag bailiú eiseamal san 18ú haois. Úsáideann an fhoireann agus cuairteoirí taighde na bailiúcháin mar acmhainn thagartha agus tá ról tábhachtach acu maidir le heiseamail a aithint, ar nós lotnaidí, a bhféadfadh tionchar ollmhór eacnamaíochta a bheith acu.

(b) Beartas an Ard-Mhúsaeim i leith réada a fhaightear, caomhnaithe, bainistiú agus diúscartha

Faoi théarmaí an *Achta um Fhorais Chultúir Náisiúnta, 1997*(Alt 11 (1)) "is éard a bheidh i bpríomhfheidhmeanna Bhord an Mhúsaeim an bailiúchán de réada oidhreachta músaeim a chothabháil, a bhainistiú, a rialú, a chosaint, a chaomhnú, a thaifeadadh, taighde a dhéanamh orthu, agus cur leo ar mhaithe le leas an phobail agus chun eolas maidir leis an saol daonna in Éirinn, stair dhúlra na hÉireann, agus caidrimh na hÉireann le tíortha eile i ndáil leis na gnéithe seo a mhéadú agus a leathadh laistigh agus lasmuigh den Stát.

Réada a fhaightear – Nuair a chuirtear san áireamh sainchúram náisiúnta Ard-Mhúsaeim na hÉireann, go ginearálta, beidh tréith amháin nó na tréithe ar fad seo a leanas ag na réada a bheidh le sealbhú:

- Tábhacht náisiúnta a bheith leo
- A bheith oiriúnach lena gcur ar taispeáint
- Is féidir iad a úsáid le haghaidh taighde nó i réimse an oideachais
- Déantán a líonfaidh bearna sa bhailiúchán.

Ní dhéanfaidh an músaem aon réad nó eiseamal a shealbhú cibé acu trí cheannach, bronntanas, tiomnú nó malartú ach amháin i gcás gur deimhin leis an mbord rialaithe nó leis an oifigeach freagrach go bhféadfaidh an Músaem teideal bailí a fháil don réad atá i gceist, thar ceann an Stáit, agus go háirithe, nach bhfuarthas é i dtír a thionscnaimh nó nár easpórtáladh as an tír sin é (nó as aon tír idirmheánach a bhféadfadh go raibh úinéireacht dhlíthiúil ar an réad inti) de shárú ar dhlíthe na tíre sin. (Chun críocha na míre seo, is 'tír thionscnaimh' í Éire chomh maith). Déanfar doiciméadú ar gach réad a fhaightear de réir dhea-chleachtas an mhúsaeim.

Caomhnú - Tá beartas caomhnaithe an Mhúsaeim bunaithe ar mheascán de chaomhnú coisctheach agus de chaomhnú leasúcháin, iad araon ceaptha chun a chinntiú go ndéanfar bailiúcháin an Mhúsaeim a chaomhnú. Ba chóir measúnuithe caomhantais a dhéanamh ar dtús ar nithe a bhféadfadh go ndéanfaí sealbhú orthu, sula nglactar i seilbh iad, sula bhfaightear ar iasacht iad nó sula gcuirtear ar taispeáint iad, agus ba chóir faireachán a dhéanamh ar bhail na réad agus na n-eiseamal atá sna bailiúcháin. Níor chóir bailiúcháin a choinneáil ach i seomraí nó i bhfoirgnimh a bhfuil a struchtúr slán agus inar féidir dálaí timpeallachta cuí a choimeád i gcomhair na réad atá i gceist.

Bainistíocht - Tá Tionscadal Fardail bailiúchán ar bun chun doiciméadú fardail ar leith a dhéanamh i gcomhair 789,000 réad. Déanfar taifeadadh grúpa ar bhailiúcháin taighde is mó ná sin. Is ionann sin agus thart ar 900,000 taifead réada. In 2018, rinneadh 11,022 taifead san iomlán a bhailíochtú, rud a d'fhág gurbh ionann líon iomlán na dtaifead bailíochtaithe ó cuireadh tús leis an tionscadal agus 684,693.

Diúscairt – Sular féidir beart diúscartha a dhéanamh, caithfear a chinntiú nach bhfuil an réad/na réada lena mbaineann sealbhaithe nó díshealbhaithe. Is ar an mBord atá an fhreagracht seo agus é ag gníomhú ar chomhairle an Stiúrthóra agus baill foirne ghairmiúla. Níl an fhreagracht seo ar choimeádaí an bhailiúcháin, ag gníomhú dó nó di as nó aisti féin, cinneadh a dhéanamh eiseamal nó réad a dhiúscairt, cibé acu trína mhalartú, trína dhíol, trí bhronntanas a dhéanamh nó trína dhíothú (i gcás réad a bhfuil an iomarca damáiste déanta dó chun é a úsáid).

Déantar cur síos ar an nós imeachta maidir le diúscairtí i gcás réada seandálaíochta, ar leis an Stát iad, i leasú ar *Acht na Séadchomharthaí Náisiúnta (Leasú), 1994*, san Acht *um Fhorais Chultúir Náisiúnta*, *1997*(Alt 68 (2)) mar a leanas:

".. féadfaidh an Stiúrthóir, dá rogha féin, más é a thuairim nó a tuairim nach bhfuil tábhacht leordhóthanach seandálaíochta nó stairiúil leis an réad chun gur cóir don Stát é a choinneáil, an réad a dhiúscairt ar cibé modh is cuí dar leis nó léi."

Ina theannta sin, sonraítear san alt céanna den Acht:
"I gcás go dtagann réad seandálaíochta i seilbh an Stáit agus gurb é tuairim an Stiúrthóra gur mó an tábhacht áitiúil atá leis an réad ná tábhacht náisiúnta, féadfaidh an Stiúrthóir an réad a chur faoi chúram músaem ainmnithe".

Deirtear ann ina theannta sin:
"Maidir le réad seandálaíochta a cuireadh faoi chúram músaem ainmnithe ... ní dhéanfar é a dhiúscairt seachas ar mhodh aistrithe faoi chúram músaem ainmnithe eile nó faoi chúram Ard-Mhúsaem na hÉireann".

Úsáidfear aon airgead a gheobhaidh an músaem de thoradh réada a dhiúscairt chun réada a shealbhú le go gcuirfear leis na bailiúcháin iad chun tairbhe do na bailiúcháin.

18. Soláthairtí
Taifeadtar sna ráitis airgeadais soláthar le haghaidh éileamh i ndeireadh na bliana de mhéid €383,019 (2018: €322,019) i leith 2 éileamh um dlhiteanais phoiblí agus 2 éileamh um dlhiteanais fostóra atá á láimhseáil ag an nGníomhaireacht um Éilimh ar an Stát thar ceann Ard-Mhusaem na hÉireann.

De réir FRS 102 alt 21, nochtar na méideanna seo a leanas i ndáil leis an soláthar le haghaidh éileamh i ndeireadh na bliana:

	2019	**2018**
	€	**€**
Soláthar ar 1 Eanáir	322,019	183,661
Méadú/(laghdú) glan sa soláthar	128,335	202,728
Méideanna íoctha ag Ard-Mhúsaem na hÉireann	(66,977)	(64,370)
Soláthar ar 31 Nollaig	**383,377**	**322,019**

19. Teagmhais

Ní fhoráiltear do theagmhais sna Ráitis Airgeadais.

20. Imeachtaí tar éis na tréimhse tuairiscithe

Bhreithnigh na Stiúrthóirí an tionchar a bhí ag ráig COVID-19 ar oibríochtaí an Mhúsaeim. Tá na Stiúrthóirí sásta leis an luach a luaitear leis na hearraí stoic agus leanfaidh siad ag déanamh monatóireachta ar thionchar na ráige ar oibríochtaí an Mhúsaeim.

21. Nochtadh Páirtithe Gaolmhara

Níl aon idirbhearta eile le páirtithe gaolmhara.

Is iad an príomhphearsanra bainistíochta ná an Stiúrthóir, an Ceannasaí Bailiúchán agus Foghlama agus an Ceannasaí Oibríochtaí. Ceapadh an Ceannasai Oibríochtaí i mí Dheireadh Fómhair 2019. Faoi láthair tá Ceann na mBailiúchán ar shos gairme ó mhí Feabhra 2019, ceapadh an Ceannasaí Bailiúcháin agus Foghlama Gníomhach reatha i mí an Mhárta, 2019.

B'ionann an cúiteamh iomlán a íocadh le príomhphearsanra bainistíochta agus € 211,480 (2018: € 207,517).

22. Ceadú na Ráiteas Airgeadais

Cheadaigh an Bord na Ráitis Airgeadais ar

Dáta: